

สรุปผลการประชุม
คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๓/๒๕๕๙
วันอังคารที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ได้ดำเนินการประชุมครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ เพื่อพิจารณาศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีผู้แทนจากพรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติพัฒนา เข้าร่วมประชุม เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สรุปผลการประชุมได้ดังนี้

ผู้แทนพรรคภูมิใจไทย ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่า ปัญหาจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นมีมานานแล้ว โดยที่ผ่านมาแม้จะมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง แต่ไม่เคยมีการควบคุมลงโทษนักการเมืองได้ กลไกการควบคุมจริยธรรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงควรกระทำโดยองค์กรกลาง ไม่ควรให้ควบคุมตรวจสอบกันเอง เนื่องจากไม่ได้ผล นอกจากนี้ ควรกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีมาตรฐานทางจริยธรรมสูงกว่าบุคคลทั่วไป

ผู้แทนพรรคชาติพัฒนา ได้กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า การเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองมักจะเลือกคนที่ประชาชนในพื้นที่ยอมรับมากที่สุดเป็นผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนจึงเป็นส่วนสำคัญมากที่สุด ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงควรปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องประชาธิปไตย คุณธรรมและจริยธรรมให้กับประชาชน โดยต้องมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็กเพื่อให้เติบโตเป็นผู้เลือกตั้งและผู้รับเลือกตั้งที่มีคุณภาพในอนาคต

คณะอนุกรรมการได้กล่าวให้ข้อมูลกับผู้เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูประบบพรรคการเมือง และการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย ตามที่กำหนดไว้ในรายงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง โดยคณะอนุกรรมการและผู้แทนพรรคการเมืองได้อภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการปฏิรูปผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยมีประเด็นความเห็นเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาของระบบพรรคการเมืองที่ไม่มีความเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชน และสภาพปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย สรุปได้ดังนี้

๑. ที่ผ่านมา พรรคการเมืองมีการจัดตั้งขึ้นจำนวนมากกว่า ๗๐ พรรค แต่มีพรรคการเมืองที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพียงไม่กี่พรรค และมีพรรคการเมืองบางพรรคจัดตั้งขึ้นเพียงเพื่อแสวงหาประโยชน์จากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง และแสวงหาประโยชน์อื่น ๆ จากการลงสมัครรับเลือกตั้ง การกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายภาพลักษณ์ของพรรคการเมือง จึงควรรหาแนวทางการแก้ไข โดยต้องทำให้พรรคการเมืองใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมการให้ความรู้เรื่องประชาธิปไตยกับประชาชน และพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตจังหวัดใด ควรมีสมาชิกพรรคในเขตจังหวัดนั้น และไม่ควรให้มีการจัดตั้งสาขาพรรคเพียงเฉพาะกิจเท่านั้น

๒. สภาพปัญหาปัจจุบันคือ ประชาชนไม่สนใจเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ของการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่ต้องมีการพิจารณาเพื่อหาแนวทางสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

๓. กฎกติกาในการจัดตั้งพรรคการเมืองและการควบคุมพรรคการเมืองเป็นภาระและเข้มงวดมากจนเกินไป ทำให้ประชาชนทั่วไปโดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่สามารถเข้าถึงหรือมีส่วนร่วมในทางการเมืองได้ ซึ่งที่ผ่านมาจะเห็นว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยทั่วไปเป็นเพียงการมีส่วนร่วมเพื่อชุมนุมเรียกร้องตามท้องถนน แต่ประชาชนไม่สามารถก้าวเข้าสู่ทางการเมืองได้ จึงควรมีการทบทวนกรอบกติกาต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนที่ไม่ได้มีความรู้ความเชี่ยวชาญดั่งเช่นนักการเมือง สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองหรือเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นดังกล่าว อนุกรรมการได้ตั้งข้อสังเกตว่า พรรคการเมืองในปัจจุบันมีจำนวนมาก ทั้งที่อยู่ภายใต้กรอบกติกาการตั้งพรรคที่เข้มงวด หากแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งส่วนใหญ่กลับไม่ได้มีคุณภาพ ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและคณะอนุกรรมการควรต้องมีการพิจารณาหาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขต่อไป

๔. มาตรการควบคุมจริยธรรมของสมาชิกรัฐสภาที่ผ่านมา จะมีการตั้งคณะกรรมการจริยธรรม และใช้การโหวตภายในรัฐสภา การควบคุมจึงไม่ได้ผล ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดจริยธรรมได้เลย เพราะมีการช่วยเหลือกันเองภายในองค์กร การควบคุมจริยธรรมผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงควรทำโดยองค์กรกลาง เช่น องค์กรอิสระ และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

๕. ประชาธิปไตยไม่ได้ลงไปถึงเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งถือเป็นรากฐานของประชาธิปไตย พรรคการเมืองจึงควรต้องเป็นผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้กับประชาชน เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนกับพรรคการเมือง ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันกับพรรคการเมืองมากขึ้น

๖. ควรส่งเสริมสนับสนุนสถาบันที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ประชาธิปไตยกับประชาชน โดยสถาบันดังกล่าวควรทำหน้าที่ในเชิงรุก มีการประชาสัมพันธ์ศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตยต่าง ๆ ให้ประชาชนรับทราบมากขึ้น

๗. สภาพปัญหาของพรรคการเมืองส่วนใหญ่ในปัจจุบัน คือไม่มีความเป็นสถาบันทางการเมือง เรื่องดังกล่าวคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงต้องควบคุมตรวจสอบ โดยอาจกำหนดระยะเวลาให้พรรคการเมืองต้องดำเนินกิจกรรมทางการเมือง หากไม่ดำเนินกิจกรรมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ยุบพรรคการเมืองนั้นเสีย

๘. สิ่งสำคัญของพรรคการเมืองคืออุดมการณ์ ซึ่งพรรคการเมืองในต่างประเทศจะมีอุดมการณ์ที่ชัดเจน แต่กฎหมายว่าด้วยพรรคการเมืองของไทยไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องอุดมการณ์ของพรรคไว้

นางสาวอภิสร ทัดภูธร

นิติกรชำนาญการ

ผู้สรุปผลการประชุม

นางสาวปริยาภรณ์ แก้วโยน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการ

การพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน

และการมีส่วนร่วมของประชาชน

.....ผู้ตรวจ